

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Προσφυγή Στη Δικαιοσύνη](#) > [Νομική Συνδρομή](#) > France

Νομική συνδρομή

 Γαλλία

Περιεχόμενο που
παρέχεται από

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Ο γαλλικός όρος για τη νομική συνδρομή είναι aide juridictionnelle.

1 Ποια έξοδα συνεπάγονται οι νομικές διαδικασίες και ποιος πρέπει να τα επωμισθεί κανονικά;

Τα έξοδα που συνεπάγονται οι νομικές διαδικασίες ποικίλλουν ανάλογα με τη φύση και την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, καθώς και ανάλογα με τη διαδικασία και το αρμόδιο για την εκδίκαση της υπόθεσης δικαστήριο.

Διακρίνονται τρεις κατηγορίες εξόδων:

- η αμοιβή του δικηγόρου, για την οποία δεν εφαρμόζονται επίσημοι τιμοκατάλογοι και, ως εκ τούτου, καθορίζεται ελεύθερα μεταξύ του δικηγόρου και του πελάτη του, με τα έξοδα να βαρύνουν, κατά κανόνα, τον τελευταίο, εκτός εάν δικαιούται νομική συνδρομή·

- τα δικαστικά έξοδα, που απαριθμούνται περιοριστικά στο άρθρο 695 του γαλλικού κώδικα πολιτικής δικονομίας και τα οποία περιλαμβάνουν κυρίως:

α. την αμοιβή παράστασης στο δικαστήριο που καταβάλλεται στους δικηγόρους και στους δημόσιους λειτουργούς· η αμοιβή παράστασης στο δικαστήριο διαφέρει από την αμοιβή του δικηγόρου·

β. τα διαδικαστικά έξοδα που καταβάλλονται στους δικαστικούς επιμελητές·

γ. τα έξοδα δικαστικής πραγματογνωμοσύνης και έρευνας·

δ. οι ενδεχόμενες αποζημιώσεις των μαρτύρων, για τις οποίες εφαρμόζονται επίσημοι τιμοκατάλογοι·

ε. την αμοιβή συμμετοχής στην επ' ακροατηρίω συζήτηση·

στ. η προκαταβολή εξόδων (débours): πρόκειται για τα έξοδα που αντιστοιχούν σε τιμολογημένες δαπάνες και τα οποία προκαταβάλλονται σε επαγγελματίες για τις ανάγκες της δίκης.

Τα δικαστικά έξοδα βαρύνουν τον ηττηθέντα διάδικο. Η αρχή αυτή καθιερώνεται στο άρθρο 696 του κώδικα πολιτικής δικονομίας. Ωστόσο, ο δικαστής μπορεί, με αιτιολογημένη απόφαση, να βαρύνει άλλο διάδικο με το σύνολο ή μέρος των εξόδων· στην τελευταία περίπτωση, ο δικαστής προβαίνει σε κατανομή των εξόδων·

- τα λοιπά έξοδα, που καταβάλλονται στο πλαίσιο της δίκης από τους διαδίκους: τα έξοδα αυτά βαρύνουν, κατά κανόνα, τους διαδίκους, εκτός εάν ο δικαστής αποφασίσει διαφορετικά· αυτή η εξουσία του δικαστή μπορεί να ασκηθεί τόσο σε ποινικές όσο και σε αστικές υποθέσεις. Ο δικαστής λαμβάνει υπόψη την αρχή της ευθυδικίας ή την οικονομική κατάσταση του ηττηθέντος διαδίκου. Μπορεί, ακόμη και αυτεπαγγέλτως, να δηλώσει ότι δεν υπάρχει λόγος καταδίκης στα δικαστικά έξοδα.

Στις ποινικές υποθέσεις, το κράτος αναλαμβάνει τα δικαστικά έξοδα. Ο καταδικασθείς πρέπει να καταβάλλει πάγιο διαδικαστικό τέλος, το ύψος του οποίου εξαρτάται από το αδίκημα.

2 Τι είναι ακριβώς το ευεργέτημα της πενίας;

Η νομική συνδρομή αποτελεί μέρος του νομικού και κανονιστικού πλαισίου για τη νομική συνδρομή που προβλέπεται στον νόμο αριθ. 91-647 της 10 Ιουλίου 1991 και στο εκτελεστικό διάταγμα αριθ. 2020-1717 της 28ης Δεκεμβρίου 2020. Στόχος του πλαισίου αυτού είναι να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του εθνικού και διεθνούς δικαίου σχετικά με την ίση πρόσβαση στη δικαιοσύνη και το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη.

Η νομική συνδρομή καλύπτει:

- τη νομική συνδρομή (*aide juridictionnelle*): πρόκειται για πλήρη ή μερική ανάληψη, από το Δημόσιο, των εξόδων που συνδέονται με διαδικασίες ενώπιον των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων δικαστηρίων, καθώς και με διαδικασίες που αφορούν την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων και τη διευθέτηση των διαφορών πριν από την έναρξη της δίκης ή για συναινετικό διαζύγιο που διευθετείται εξωδικαστικά·
- την αρωγή για συνδρομή από δικηγόρο σε εξωδικαστικές ποινικές διαδικασίες, όπως αστυνομική κράτηση, εναλλακτικές της δίωξης επιλογές (συμβιβασμός, ποινική διαμεσολάβηση κ.λπ.), ή παροχή βοήθειας για κρατούμενους ενώπιον πειθαρχικής επιτροπής σωφρονιστικού καταστήματος·
- την αρωγή για την πρόσβαση στη νομοθεσία (ενημέρωση και καθοδήγηση των υποκειμένων του δικαίου, παροχή δωρεάν νομικών συμβουλών κ.λπ.).

Η νομική συνδρομή και η αρωγή για συνδρομή από δικηγόρο σε εξωδικαστικές διαδικασίες επιτρέπουν στο Δημόσιο να καλύπτει τις αμοιβές των δικηγόρων, τις αμοιβές των δημοσίων υπαλλήλων και των δικαστικών υπαλλήλων (δικαστικοί επιμελητές, συμβολαιογράφοι κ.λπ.) και τα δικαστικά έξοδα. Στόχος είναι να αποφευχθεί το ενδεχόμενο η έλλειψη οικονομικών πόρων να αποτελέσει εμπόδιο στη δυνατότητα των υποκειμένων του δικαίου να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους.

Η νομική συνδρομή μπορεί να είναι ολική, μερική ή μηδενική. Δεν καλύπτει έξοδα που καλύπτονται από ασφαλιστική σύμβαση νομικής προστασίας ή άλλο σύστημα προστασίας. Κατά περίπτωση, οποιοδήποτε μέρος των εξόδων που καλύπτεται κατ' αυτόν τον τρόπο αφαιρείται από τα ποσά που προκαταβάλλει το κράτος στο πλαίσιο της νομικής συνδρομής.

3 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση ευεργετήματος της πενίας;

Η νομική συνδρομή χορηγείται από το γραφείο νομικής συνδρομής (*bureau de l'aide juridictionnelle*) που έχει συσταθεί στο πρωτοδικείο (*Tribunal judiciaire*), λαμβανομένων υπόψη οικονομικών κριτηρίων, κριτηρίων που αφορούν την ιθαγένεια και τον τόπο διαμονής, και κριτηρίων παραδεκτού.

Το ευεργέτημα αυτό μπορεί επίσης να χορηγείται αυτοδικαίως στο πλαίσιο ορισμένων διαδικασιών και σε ειδικές περιπτώσεις. Δηλαδή, χορηγείται χωρίς να απαιτούνται πρόσθετες διατυπώσεις από εκείνες που επιβάλλει η ίδια η διαδικασία.

- Εισοδηματικά κριτήρια:

Μπορείτε να λάβετε νομική συνδρομή εάν οι αρμόδιες υπηρεσίες κρίνουν ότι οι πόροι σας είναι ανεπαρκείς για να ασκήσετε τα δικαιώματά σας στο δικαστήριο. Η εν λόγω ανεπάρκεια αξιολογείται με βάση διάφορα ανώτατα όρια:

- ανώτατα όρια εισοδήματος·
- ανώτατα όρια κινητής περιουσίας και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων·
- ανώτατα όρια ακίνητης περιουσίας.

Σημειώνεται ότι τα ανώτατα όρια ποικίλλουν ανάλογα με τη σύνθεση του φορολογικού νοικοκυριού. Ωστόσο, αν η διαδικασία για την οποία υποβάλλεται αίτηση παροχής νομικής συνδρομής αφορά διαφορά στην οποία εμπλέκονται δύο μέλη του ίδιου φορολογικού νοικοκυριού, η εξέταση των διαφόρων πόρων είναι εξατομικευμένη.

Από το 2021 τα εν λόγω ανώτατα όρια αναπροσαρμόζονται κάθε χρόνο σύμφωνα με τις παρατηρούμενες μεταβολές του δείκτη τιμών καταναλωτή εκτός του καπνού. Η εν λόγω αναπροσαρμογή καταγράφεται σε ετήσια εγκύκλιο που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Γαλλικής Δημοκρατίας.

Ως εκ τούτου, τα Γραφεία Νομικής Συνδρομής εξετάζουν τις αιτήσεις ως εξής:

- Ο πρώτος δείκτης συμμόρφωσης με το ανώτατο όριο εισοδήματος είναι το εισόδημα αναφοράς (RFR). Το τελευταίο αντιστοιχεί στο ετήσιο ποσό των διαφόρων εισοδημάτων του φορολογουμένου νοικοκυριού, όπως υπολογίζεται από τη φορολογική αρχή. Εμφανίζεται στην πρώτη σελίδα της πράξης επιβολής φόρου. Τα ανώτατα όρια ποικίλλουν ανάλογα με τη σύνθεση του φορολογικού νοικοκυριού.
- Ελλείπει εισοδήματος αναφοράς, ο δεύτερος δείκτης είναι ο δείκτης των φορολογητέων πόρων.
- Τα ανώτατα όρια κινητής περιουσίας και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (κυρίως αποταμιεύσεις) καθορίζονται σε κανονιστικές διατάξεις. Σημειώνεται ότι σε περίπτωση που ο αιτών δηλώσει περιουσιακά στοιχεία μηδενικής αξίας (0 ευρώ), δεν ζητούνται δικαιολογητικά.
- Από τα ανώτατα όρια της ακίνητης περιουσίας εξαιρούνται τα περιουσιακά στοιχεία που δεν μπορούν να πωληθούν ή να ενεχυριαστούν χωρίς να προκληθεί σοβαρή διαταραχή για τα οικεία πρόσωπα. Αυτό ισχύει ιδίως για την κύρια κατοικία και για τα αγαθά επαγγελματικής χρήσης.

Για να μάθετε αν δικαιούστε νομική συνδρομή, μπορείτε να συμβουλευτείτε τον ιστότοπο service-public.fr. Πιο συγκεκριμένα, διατίθεται διαδικτυακό εργαλείο προσομοίωσης της επιλεξιμότητάς σας για νομική συνδρομή μέσω της εισαγωγής των πηγών εισοδήματός σας: <https://www.aidejuridictionnelle.justice.fr/simulateur>. Σημειώνεται ότι πρόκειται για ενδεικτικό εργαλείο που δεν προδικάζει την απόφαση των αρμόδιων υπηρεσιών και σε καμία περίπτωση δεν αντικαθιστά τη διαδικασία υποβολής αίτησης για τη χορήγηση νομικής συνδρομής.

Ωστόσο, στα θύματα των ιδιαίτερως σοβαρών εγκλημάτων (θύματα του εγκλήματος της εκ προθέσεως απόπειρας κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας προσώπου), καθώς και τους έλκοντες δικαιώματα, παρέχεται νομική συνδρομή χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα εισοδηματικά κριτήρια.

Επιπλέον, το άρθρο 19-1 του νόμου της 10ης Ιουλίου 1991 προβλέπει την εγγύηση της αμοιβής δικηγόρου που διορίζεται αυτεπαγγέλτως για περιορισμένο κατάλογο διαδικασιών, δηλαδή ότι στις περιπτώσεις αυτές δεν διενεργείται εκ των προτέρων εξέταση της επιλεξιμότητας του δικαιούχου. Η επιλεξιμότητα ελέγχεται εκ των υστέρων, οπότε ενδεχομένως επιστρέφονται τα ποσά που κατέβαλε το Δημόσιο σε περίπτωση μη επιλεξιμότητας.

- Κριτήριο ιθαγένειας:

Νομική συνδρομή μπορεί να χορηγηθεί σε Γάλλους υπηκόους, σε υπηκόους κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πλην της Δανίας) ή σε υπηκόους τρίτων χωρών με συνήθη και νόμιμη διαμονή στη Γαλλία. Μπορεί επίσης να χορηγηθεί για υπόθεση ενώπιον γαλλικού δικαστηρίου σε υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν διαμένουν στη Γαλλία αλλά είναι υπήκοοι κράτους το οποίο έχει συνάψει διεθνή ή διμερή συμφωνία με τη Γαλλία βάσει της οποίας αναγνωρίζεται το δικαίωμά τους σε νομική συνδρομή.

Πιο συγκεκριμένα, απαιτείται καταρχήν συνήθης και νόμιμη διαμονή στη Γαλλία. Ωστόσο, στους υπηκόους τρίτων χωρών παρέχεται νομική συνδρομή ακόμη και αν δεν πληρούνται η προϋπόθεση της διαμονής, όταν είναι ανήλικοι, επικουρούμενοι μάρτυρες, πρόσωπα υπό έρευνα, υπόδικοι, κατηγορούμενοι ή καταδικασθέντες ή πρόσωπα που ζητούν αποζημίωση στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, πρόσωπα που υπόκεινται σε εντολή προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 515-9 του αστικού κώδικα, ή σε διαδικασία ποινικής διαπραγμάτευσης ή διαδικασία που αφορά τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών στη Γαλλία και το δικαίωμα ασύλου στη Γαλλία, που προβλέπονται στον κώδικα.

- Κριτήριο παραδεκτού:

Η νομική συνδρομή χορηγείται στο πρόσωπο που καταθέτει αγωγή η οποία δεν φαίνεται προδήλως απαράδεκτη ή αβάσιμη. Η προϋπόθεση αυτή ισχύει εκ φύσεως μόνο για τη νομική συνδρομή και όχι για τη συνδρομή δικηγόρων σε μη δικαστικές διαδικασίες. Επομένως, η παραγραφή ή η παράσταση πολιτικής αγωγής που στηρίζεται σε πραγματικά περιστατικά που δεν συνιστούν ποινικό αδίκημα θεωρούνται προδήλως απαράδεκτες.

Η προϋπόθεση αυτή δεν ισχύει για τον εναγόμενο, τον αστικώς υπεύθυνο, τον επικουρούμενο μάρτυρα, τον υπόδικο, τον κατηγορούμενο για πλημμέλημα ή πταίσμα, τον κατηγορούμενο για κακούργημα και τον καταδικασθέντα.

Όσον αφορά τις αναίρεσεις, η νομική συνδρομή δεν χορηγείται στον αιτούντα, εάν δεν μπορεί να προβληθεί σοβαρός λόγος αναίρεσης.

Ειδικές περιπτώσεις

Η νομική συνδρομή χορηγείται χωρίς εξέταση των κριτηρίων επιλεξιμότητας εάν ο αιτών έχει ήδη λάβει νομική συνδρομή για την υπόθεσή του και ο αντιδίκος του έχει ασκήσει έφεση κατά της απόφασης που εκδόθηκε υπέρ αυτού (στην περίπτωση αυτή, διατηρείται).

Ομοίως, τα πρόσωπα που δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας (εισοδηματικά κριτήρια ή κριτήρια ιθαγένειας) μπορούν κατ' εξαίρεση να λάβουν νομική συνδρομή εάν η αγωγή τους παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω του αντικειμένου της διαφοράς ή του προβλεπόμενου κόστους της διαδικασίας (άρθρα 3 και 6 του νόμου της 10ης Ιουλίου 1991 για τη νομική συνδρομή). Αυτό ισχύει επίσης για τα θύματα του εγκλήματος της εκ προθέσεως απόπειρας κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας προσώπου για τον σκοπό της άσκησης αγωγής, καθώς και στους έλκοντες δικαιώματα.

Υπάρχουν επίσης ορισμένες διαδικασίες για τις οποίες η νομική συνδρομή χορηγείται αυτοδικαίως. Αυτές είναι:

— η άσκηση ένδικων μέσων κατά μεμονωμένων αποφάσεων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή του τόμου I και των τίτλων I έως III του τόμου II του κώδικα για τις στρατιωτικές συντάξεις αναπηρίας και τα θύματα πολέμου

— ανήλικοι που υπόκεινται στην ακρόαση που προβλέπεται στο άρθρο 388-1 του Αστικού Κώδικα

— διαδικασίες ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου αρμόδιου για υποθέσεις ασύλου (Cour nationale du droit d'asile), εκτός αν το ένδικο μέσο είναι προδήλως απαράδεκτο

— για κρατούμενο:

- που υπόκειται σε πειθαρχική διαδικασία σε σχέση με την κράτηση
- που υπόκειται σε μέτρο απομόνωσης (αυτοδίκαιη απομόνωση, επέκταση ή άρση της τοποθέτησης σε απομόνωση εάν είχε ζητηθεί από τον κρατούμενο).
- ενώπιον της επιτροπής για την εκτέλεση αποφάσεων σύμφωνα με το άρθρο 720 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

— για πρόσωπο που κρατείται σε κέντρο κοινωνικοϊατρικής και δικαστικής ασφάλειας σε σχέση με τις αποφάσεις που λαμβάνονται εις βάρος του για τη διασφάλιση της ορθής τάξης του κέντρου.

4 Το ευεργέτημα της πενίας χορηγείται για όλα τα είδη διαδικασιών;

Η νομική συνδρομή χορηγείται σε ενάγοντες και εναγόμενους σε υποθέσεις εκούσιας ή αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου, καθώς και σε διαδικασίες ακρόασης ανηλίκων.

Μπορεί να παρασχεθεί για το σύνολο ή μέρος της δίκης, καθώς και με στόχο τη διευθέτηση των διαφορών πριν από την έναρξη της δίκης.

Η νομική συνδρομή μπορεί επίσης να χορηγηθεί για την εκτέλεση δικαστικής απόφασης ή οποιουδήποτε άλλου εκτελεστού τίτλου, ακόμα και στην περίπτωση που προέρχονται από άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με εξαίρεση τη Δανία.

5 Υπάρχουν ειδικές διαδικασίες σε περιπτώσεις ανάγκης;

Νομική συνδρομή μπορεί να χορηγηθεί σε προσωρινή βάση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Αυτό συμβαίνει περίπτωση που η διαδικασία θέτει σε κίνδυνο τις βασικές συνθήκες διαβίωσης του οικείου προσώπου, ή σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης που συνεπάγεται κατάσχεση περιουσίας ή έξωση.

Η προσωρινή χορήγηση διατάσσεται από δικαστή του επιληφθέντος δικαστηρίου. Αποφασίζεται κατόπιν ανεπίσημης αίτησης του οικείου προσώπου ή αυτεπαγγέλτως εάν το οικείο πρόσωπο έχει υποβάλει αίτηση νομικής συνδρομής για την οποία δεν έχει ακόμη ληφθεί απόφαση.

Χορηγείται αυτοδικαίως, δηλαδή χωρίς καμία άλλη νομική διατύπωση που απαιτείται στο πλαίσιο της διαδικασίας, όταν η διαδικασία αφορά την έκδοση εντολής προστασίας, δηλαδή μηχανισμό για την προστασία των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας.

Υπάρχει επίσης εγγυημένο καθεστώς νομικής συνδρομής που εφαρμόζεται σε 11 διαδικασίες:

- δικαστική διαδικασία άρσης και ελέγχου των μέτρων ψυχιατρικής περίθαλψης
- συνδρομή προσώπου που ζητεί ή αμφισβητεί την έκδοση εντολής προστασίας που προβλέπεται στο άρθρο 515-9 του αστικού κώδικα·
- άμεση παράσταση·
- παράσταση σε μεταγενέστερη ημερομηνία·
- παραπομπή ενώπιον του ανακριτή·
- κατ' αντιμωλία συζήτηση σχετικά με την προσωρινή κράτηση ή την εξακολούθησή της·
- συνδρομή ανηλίκου στο πλαίσιο διαδικασίας συνδρομής του κράτους στην εκπαίδευση, διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου ανηλίκων σε ποινικές διαδικασίες ή του δικαστηρίου ανηλίκων, ανάκρισης χωρίς απόδοση τέλεσης αξιόποινης πράξης, εξέτασης πρώτης εμφάνισης ή ανάκρισης·
- συνδρομή κατηγορουμένου ενώπιον του κακούργιοδικείου, του επαρχιακού ποινικού δικαστηρίου, του κακούργιοδικείου ανηλίκων ή του δικαστηρίου ανηλίκων που επιλαμβάνεται ποινικών υποθέσεων·
- διαδικασίες ενώπιον του αρμόδιου για θέματα ατομικών ελευθεριών και προσωρινής κράτησης δικαστή (juge des libertés et de la détention) που σχετίζονται με την είσοδο και τη διαμονή αλλοδαπών·
- διαδικασίες ενώπιον του διοικητικού δικαστηρίου σχετικά με την απομάκρυνση αλλοδαπών εις βάρος των οποίων έχει επιβληθεί περιοριστικό της ελευθερίας μέτρο·
- μη δικαστικές διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 11-2 παράγραφοι 2 έως 4 του νόμου του 1991.

Η ρύθμιση αυτή επιτρέπει στον δικηγόρο σας να ζητήσει την καταβολή της αμοιβής του από το κράτος. Το κράτος θα προκαταβάλει τα έξοδα αντί για εσάς. Επομένως, η επιλεξιμότητά σας για νομική συνδρομή θα εξεταστεί μετά τη διαδικασία. Αν διαπιστωθεί ότι δεν είστε επιλέξιμοι, θα πρέπει να επιστρέψετε τα έξοδα στο κράτος.

6 Πώς μπορώ να λάβω το έντυπο της αίτησης για χορήγηση ευεργετήματος της πενίας;

Το έντυπο αίτησης νομικής συνδρομής μπορεί να τηλεφορτωθεί και να εκτυπωθεί με αντιγραφή του ακόλουθου συνδέσμου στον φυλλομετρητή σας: <https://www.justice.fr/formulaire/demande-aide-juridictionnelle>

Είναι επίσης δυνατή η υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης νομικής συνδρομής απευθείας από τον ιστότοπο <https://www.aidejuridictionnelle.justice.fr/>, εάν η αίτησή σας αφορά εν εξελίξει ή μελλοντική διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου.

Η νομική συνδρομή μπορεί να ζητηθεί πριν από την κατάθεση της αίτησης ή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Μπορείτε επίσης να υποβάλετε αίτηση για δικαστική αρωγή μετά το πέρας της διαδικασίας, για παράδειγμα για την εκτέλεση της δικαστικής απόφασης.

Μπορείτε να λάβετε έντυπο αίτησης νομικής συνδρομής από το πρωτοδικείο του τόπου κατοικίας σας ή του τόπου όπου θα εκδικαστεί η υπόθεση, καθώς και από το «σημείο δικαιοσύνης» [κέντρα δικαιοσύνης και δικαίου (Maisons de la Justice et du Droit), από το «σημείο πρόσβασης στη δικαιοσύνη» (Point d'Accès au Droit) ή από το «σημείο προώθησης της πρόσβασης στη δικαιοσύνη» (Relais d'Accès au Droit)] που είναι πλησιέστερο σε εσάς. Για να βρείτε το οικείο σημείο, μπορείτε να μεταβείτε στη σελίδα: <http://www.annuaires.justice.gouv.fr/lieux-dacces-aux-droits-10111/>

Εάν είστε Γάλλος υπήκοος που διαμένει στο εξωτερικό, μπορείτε επίσης να παραλάβετε το έντυπο από τα προξενία ή από την παρακάτω υπηρεσία:

*Département de l'entraide, du droit international privé et européen,
Ministère de la Justice, Direction des affaires civiles et du sceau,
13 place Vendôme, 75042 Paris Cedex 01.*

Εάν είστε αλλοδαπός που δεν διαμένει στη Γαλλία, μπορείτε να παραλάβετε το έντυπο αίτησης της νομικής συνδρομής από την κεντρική αρχή που έχει οριστεί από τη χώρα σας ως αρμόδια για τη διαβίβαση των διεθνών αιτήσεων χορήγησης της νομικής συνδρομής. Οι περισσότερες χώρες έχουν ορίσει ως αρμόδιο το Υπουργείο Δικαιοσύνης τους. Η Γαλλία έχει ορίσει ως αρμόδια για την παραλαβή και την αποστολή των αιτήσεων την

προαναφερθείσα υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, δηλαδή την Υπηρεσία ενωσιακού δικαίου, ιδιωτικού διεθνούς δικαίου και αλληλοβοήθειας πολιτών (Bureau du droit de l'Union, du droit international privé et de l'entraide civile) για την εξέταση των αιτήσεων που αφορούν αστικές, εμπορικές ή διοικητικές υποθέσεις των κατοίκων των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης που είναι συμβαλλόμενα μέρη στην ευρωπαϊκή συμφωνία για τη διαβίβαση των αιτήσεων δικαστικής αρωγής, της 27ης Ιανουαρίου 1977.

Εάν είστε υπήκοος κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με εξαίρεση τη Δανία, και διαμένετε στη Γαλλία ή η διαφορά σας εξετάζεται από γαλλικό δικαστήριο, μπορείτε να λάβετε νομική συνδρομή σε διασυνοριακές αστικές και εμπορικές υποθέσεις, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή οδηγία 2003/8/EK, της 27ης Ιανουαρίου 2003. Στη Γαλλία, αρμόδια υπηρεσία για την εξέταση των εν λόγω αιτήσεων είναι η παρακάτω:

Bureau de l'aide juridictionnelle
Service de l'accès au droit et à la justice et de l'aide aux victimes (SADJAV)
Ministère de la Justice
13 place Vendôme 75042 Paris Cedex 01.

Τέλος, εάν η αίτησή σας εμπίπτει στην αρμοδιότητα διοικητικού δικαστηρίου (διοικητικού πρωτοδικείου ή διοικητικού εφετείου), δεν μπορείτε να συμπληρώσετε ηλεκτρονικά την αίτησή σας για νομική συνδρομή και πρέπει να χρησιμοποιήσετε το έντυπο CERFA.

7 Ποια έγγραφα πρέπει να υποβληθούν μαζί με το έντυπο της αίτησης για χορήγηση ευεργετήματος της πενίας;

Το έντυπο της αίτησης παροχής νομικής συνδρομής πρέπει να συνοδεύεται από δικαιολογητικά έγγραφα (πράξη βεβαίωσης φόρου, αποδεικτικό οικογενειακής κατάστασης ή ιθαγένειας κ.λπ.).

Μπορείτε να βρείτε τον κατάλογο των εγγράφων που πρέπει να υποβληθούν στον ιστότοπο [service-public.fr](https://www.service-public.fr) και στην απόφαση της 30ής Δεκεμβρίου 2020 σχετικά με το περιεχόμενο του εντύπου αίτησης νομικής συνδρομής και με τον κατάλογο των εγγράφων που πρέπει να επισυναφθούν σ' αυτό.

Τα δικαιολογητικά έγγραφα επιτρέπουν να εκτιμηθεί ότι η κατάστασή σας σάς παρέχει δικαίωμα σε νομική συνδρομή, ιδίως ως προς τα ακόλουθα:

- τους οικονομικούς σας πόρους και τους πόρους των προσώπων με τα οποία συνοικείτε·
- το αντικείμενο της αίτησής σας.

8 Πού πρέπει να υποβάλω την αίτηση για χορήγηση ευεργετήματος της πενίας;

Μπορείτε να υποβάλετε ή να αποστείλετε την αίτησή σας στο γραφείο νομικής συνδρομής του τόπου κατοικίας σας ή στο γραφείο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το δικαστήριο που θα εκδικάσει την υπόθεση.

Υπάρχει ενιαίο γραφείο νομικής συνδρομής σε κάθε πρωτοδικείο (Tribunal judiciaire) [πρώην πολυμελές πρωτοδικείο (Tribunal de grande instance)], το οποίο επεξεργάζεται τις αιτήσεις χορήγησης δικαστικής αρωγής για υποθέσεις που πρόκειται να συζητηθούν ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου ή ενώπιον των δικαστηρίων εντός της περιφέρειάς του: πρωτοδικείο (tribunal judiciaire), διοικητικό δικαστήριο (tribunal administratif), εργατοδικείο (conseil des prud'hommes), αλλά και εφετείο (cour d'appel) και διοικητικό εφετείο (cour administrative d'appel).

Κατά παρέκκλιση από τον κανόνα περί ενιαίου γραφείου, ένα γραφείο είναι επίσης προσαρτημένο σε καθένα από τα ακόλουθα δικαστήρια:

- το Ακυρωτικό Δικαστήριο (Cour de cassation), το οποίο αποτελεί το ανώτατο τακτικό δικαστήριο·
- το Συμβούλιο της Επικρατείας [(Conseil d'État) που αποτελεί το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο] και
- το εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για υποθέσεις ασύλου (Cour nationale du droit d'asile).

Μπορείτε επίσης να υποβάλετε αίτηση για νομική συνδρομή ηλεκτρονικά στην ακόλουθη διεύθυνση:
<https://www.aidejuridictionnelle.justice.fr/>

9 Πώς μπορώ να μάθω αν δικαιούμαι ευεργέτημα της πενίας;

Θα λάβετε ειδοποίηση σχετικά με την απόφαση του γραφείου νομικής συνδρομής στη διεύθυνση κατοικίας σας.

Για να εκτιμήσετε τα δικαιώματά σας νομικής συνδρομής, διατίθεται διαδικτυακός προσομοιωτής στη διεύθυνση: <https://www.justice.fr/simulateurs/aide-juridictionnelle>

Η προσομοίωση αυτή σας παρέχει εικόνα ως προς την επιλεξιμότητά σας για νομική συνδρομή. Ωστόσο, η προσομοίωση αυτή δεν αντικαθιστά την ορθή εξέταση της αίτησής σας. Επομένως, δεν προδικάζει την απόφαση που θα ληφθεί από το γραφείο νομικής συνδρομής.

10 Τι πρέπει να κάνω αν δικαιούμαι ευεργέτημα της πενίας;

Θα πρέπει να επικοινωνήσετε με τον δικηγόρο σας (ή με τον επαγγελματία του νομικού κλάδου, π.χ. δικαστικό επιμελητή, πραγματογνώμονα, συμβολαιογράφο κ.λπ.) ή με το πρόσωπο που ορίστηκε για την εκπροσώπησή σας για να του εκθέσετε τα στοιχεία της υπόθεσής σας και να του παράσχετε κάθε χρήσιμη πληροφορία και έγγραφο που απαιτείται για την εργασία του.

Εάν λάβατε μερική νομική συνδρομή, θα πρέπει να συμφωνήσετε με τον δικηγόρο το ποσό της πρόσθετης αμοιβής που θα πρέπει να του καταβάλετε. Το ποσό αυτό πρέπει να αναγράφεται σε σύμβαση την οποία πρέπει να υπογράψετε.

11 Ποιος επιλέγει τον/τη δικηγόρο μου αν δικαιούμαι ευεργέτημα της πενίας;

Κάθε διάδικος έχει το δικαίωμα ελεύθερης επιλογής του δικηγόρου του.

Εάν επιλέξετε εσείς τον δικηγόρο σας, θα πρέπει να συμπληρώσετε το ονοματεπώνυμό του στο έντυπο της αίτησης για χορήγηση της νομικής συνδρομής.

Ωστόσο, εάν δεν γνωρίζετε κάποιον δικηγόρο, θα διοριστεί δικηγόρος για εσάς είτε από τον πρόεδρο του δικηγορικού συλλόγου του οικείου πρωτοδικείου (Tribunal judiciaire) [πρώην πολυμελές πρωτοδικείο (tribunal de grande instance)] είτε από τον πρόεδρο του δικαστηρίου που εκδικάζει την αγωγή.

12 Το ευεργέτημα της πενίας καλύπτει όλα τα έξοδα των διαδικασιών;

Η πλήρης νομική συνδρομή καλύπτει όλα τα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής που καταβάλλεται απευθείας σε επαγγελματίες του νομικού κλάδου (δικαστικούς επιμελητές, πραγματογνώμονες, συμβολαιογράφων κ.λπ.). Η εν λόγω αμοιβή υπολογίζεται βάσει πίνακα τιμών ή πάγιας αμοιβής ανά είδος διαδικασίας.

Είναι επίσης δυνατή η χορήγηση μερικής νομικής συνδρομής, που καλύπτει ποσοστό μεταξύ 25 % και 55 % των δικαστικών εξόδων της οικείας διαδικασίας.

13 Ποιος επωμίζεται τα λοιπά έξοδα, αν δικαιούμαι μερική χορήγηση ευεργετήματος της πενίας;

Στο πλαίσιο της μερικής νομικής συνδρομής, εσείς επιβαρύνεστε με την καταβολή πρόσθετης μη προκαθορισμένης αμοιβής, που καθορίζεται με σύμβαση την οποία συνάπτετε εσείς και ο δικηγόρος σας, υπό την επίβλεψη του προέδρου του δικηγορικού συλλόγου στον οποίο μπορείτε να προσφύγετε σε περίπτωση διαφοράς.

Όπως και στην περίπτωση της πλήρους νομικής συνδρομής, η μερική νομική συνδρομή απαλλάσσει τον δικαιούχο από την προκαταβολή επί των εξόδων της δίκης ή την κατάθεσή τους με τη μορφή εγγυοδοσίας.

14 Το ευεργέτημα της πενίας καλύπτει και τα ένδικα μέσα;

- Εάν είστε ο διάδικος που ασκεί το ένδικο μέσο, πρέπει να υποβάλετε νέα αίτηση, η οποία θα αξιολογηθεί με βάση τα κριτήρια επιλεξιμότητας που έχουν καθοριστεί από τον νόμο.
- Αντιθέτως, εάν το ένδικο μέσο ασκείται από τον αντίδικό σας, κάθε δικαίωμα νομικής συνδρομής που σας έχει χορηγηθεί παραμένει σε ισχύ. Ωστόσο, πρέπει να συμπληρώσετε ρητά νέα αίτηση στο γραφείο νομικής συνδρομής του πρωτοδικείου (Tribunal judiciaire) είτε στον τόπο κατοικίας σας είτε στην περιφέρεια στην οποία εδρεύει το εφετείο. Η νέα αυτή αίτηση δεν επισύρει περαιτέρω εξέταση των δικαιολογητικών εγγράφων και ιδίως των πόρων.
- Εάν σας έχει ήδη χορηγηθεί νομική συνδρομή για τις προηγούμενες διαδικασίες και επιθυμείτε να ασκήσετε αναίρεση, οι προηγούμενες αποφάσεις για την επιλεξιμότητα δεν ισχύουν. Πρέπει να υποβάλετε αίτηση στο γραφείο νομικής συνδρομής ενώπιον του Ακυρωτικού Δικαστηρίου, το οποίο, εκτός από το επίπεδο των πόρων σας, πρέπει να εξετάσει το παραδεκτό της προβλεπόμενης αγωγής. Όσον αφορά τις αναιρέσεις, η νομική συνδρομή ενδέχεται να μην χορηγηθεί, εάν δεν μπορεί να προβληθεί σοβαρός λόγος για την αναίρεση.

15 Μπορεί το ευεργέτημα της πενίας να ανακληθεί πριν από την ολοκλήρωση των διαδικασιών (ή ακόμη και να αρθεί μετά την περάτωση των διαδικασιών);

Η νομική συνδρομή μπορεί να ανακληθεί, εν όλω ή εν μέρει (άρθρο 50 του νόμου του 1991 και άρθρα 65 έως 68 του διατάγματος 2020-1717 της 28ης Δεκεμβρίου 2020 για τη νομική συνδρομή) κατά τη διάρκεια της δίκης ή μετά την περάτωσή της, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- αν χορηγήθηκε με βάση ψευδείς δηλώσεις ή ανακριβή έγγραφα·
- στο πλαίσιο διαδικασίας που κινήθηκε καταχρηστικά ή έχει κριθεί παρελκυστική και προδήλως απαράδεκτη·
- αν, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η αξία της κινητής ή ακίνητης περιουσίας του δικαιούχου αυξηθεί σημαντικά·
- αν με την τελεσίδικη απόφαση περιέλθουν σε εσάς περιουσιακά στοιχεία τα οποία υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια επιλεξιμότητας για νομική συνδρομή·
- όταν τα εξωτερικά στοιχεία του τρόπου ζωής του δικαιούχου νομικής συνδρομής ή αρωγής για συνδρομή από δικηγόρο φαίνονται προδήλως ασυμβίβαστα με το ποσό των ετήσιων πόρων που λαμβάνεται υπόψη για την αξιολόγηση της επιλεξιμότητάς του.

Οι αποφάσεις ανάκλησης της νομικής συνδρομής συνεπάγονται την υποχρέωση του δικαιούχου να επιστρέψει το ποσό της συνεισφοράς που κατέβαλε το κράτος. Στην περίπτωση αυτή, οι αρχές του κράτους θα εκδώσουν εις βάρος σας διαταγή είσπραξης, στην οποία θα αναφέρεται ο τρόπος επιστροφής των δικαστικών εξόδων που προκαταβλήθηκαν από το κράτος.

16 Μπορώ να προσβάλω την άρνηση χορήγησης ευεργετήματος της πενίας;

Εάν δεν σας χορηγηθεί νομική συνδρομή, μπορείτε να ασκήσετε προσφυγή κατά της απόφασης.

Μπορείτε να ασκήσετε προσφυγή αυτοπροσώπως ή μέσω δικηγόρου.

Προσφυγή μπορεί να ασκηθεί κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται εξ ολοκλήρου η χορήγηση νομικής συνδρομής ή κατά απόφασης χορήγησης μερικής αρωγής, εφόσον έχετε υποβάλει αίτηση για χορήγηση πλήρους νομικής συνδρομής.

Η προσφυγή πρέπει να ασκηθεί εντός 15 ημερών από την [κοινοποίηση](#) της απόφασης.

Στην προσφυγή πρέπει να αναφέρετε τους λόγους για τους οποίους προσβάλλετε την εκδοθείσα απόφαση. σφάλμα στον αριθμό των προσώπων του νοικοκυριού σας ή στο ποσό των πόρων σας.

Η προσφυγή πρέπει να απευθυνθεί στο γραφείο νομικής συνδρομής που εξέδωσε την απόφαση με συστημένη

επιστολή με απόδειξη παραλαβής.

Πρέπει να επισυνάψετε αντίγραφο της προσβαλλόμενης απόφασης.

Το τμήμα που εξέδωσε την απόφαση διαβιβάζει την αίτησή σας στην αρμόδια αρχή για την εξέταση της προσφυγής. Το ποια αρχή είναι αρμόδια για την εξέταση της προσφυγής εξαρτάται από το δικαστήριο που είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της υπόθεσης για την οποία έχετε υποβάλει αίτηση χορήγησης νομικής συνδρομής.

Αρμόδια αρχή για την εξέταση της προσφυγής ανάλογα με το δικαστήριο

Δικαστήριο	Αρμόδια αρχή για την εξέταση της προσφυγής Ο πρώτος πρόεδρος του εφετείου στο οποίο υπάγεται το πρωτοδικείο που έχει επιληφθεί της υπόθεσης ή του εφετείου που έχει επιληφθεί της υπόθεσης
Συνήθης διαδικασία Εθνικό Δικαστήριο Αρμόδιο για Υποθέσεις Ασύλου (Cour nationale du droit d'asile - CNDA).	Ο πρόεδρος του Εθνικού Δικαστηρίου Αρμοδίου για Υποθέσεις Ασύλου Ο πρόεδρος του διοικητικού εφετείου στο οποίο υπάγεται το πρωτοδικείο
Διοικητικό πρωτοδικείο	Ο πρόεδρος του διοικητικού εφετείου που έχει επιληφθεί της υπόθεσης
Διοικητικό εφετείο	Ο πρόεδρος του νομικού τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας
Συμβούλιο της Επικρατείας	Ο πρόεδρος του Ακυρωτικού Δικαστηρίου
Ακυρωτικό Δικαστήριο	
Δικαστήριο άρσης συγκρούσεων δικαιοδοσίας	Ο πρόεδρος του δικαστηρίου άρσης συγκρούσεων δικαιοδοσίας

Μετά την εξέταση της προσφυγής, η απόφαση θα σας **κοινοποιηθεί** ταχυδρομικώς.

Η δεύτερη αυτή απόφαση είναι οριστική και δεν μπορείτε να την προσβάλετε.

Σημείωση:

- Προσφυγή που ασκείται από δικηγόρο ενώπιον του προέδρου του διοικητικού εφετείου ή του προέδρου του νομικού τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας πρέπει να αποστέλλεται μέσω της υπηρεσίας προσφυγών εξ αποστάσεως **Télérecours**.
- Η νομική συνδρομή μπορεί να χορηγηθεί αναδρομικά, σε περίπτωση που ένας διάδικος άσκησε αγωγή και δικαιώθηκε, ενώ η αίτησή του για χορήγηση νομικής συνδρομής είχε απορριφθεί με την αιτιολογία ότι η εν λόγω αγωγή δεν είχε εύλογες πιθανότητες επιτυχίας.

17 Η αίτηση χορήγησης ευεργετήματος της πενίας έχει ως αποτέλεσμα την αναστολή της προθεσμίας παραγραφής;

Σύμφωνα με τα άρθρα 43 και 44 του διατάγματος αριθ. 2020-1717 της 28ης Δεκεμβρίου 2020, η αίτηση παροχής νομικής συνδρομής διακόπτει την προθεσμία εντός της οποίας μπορεί να κινηθεί η διαδικασία ή να ασκηθεί το ένδικο μέσο για το οποίο ζητείται η νομική συνδρομή, υπό την προϋπόθεση ότι η αίτηση νομικής συνδρομής υποβάλλεται εντός της ίδιας προθεσμίας. Κατά συνέπεια, η προθεσμία αυτή αρχίζει να τρέχει εκ νέου μετά την έκδοση οριστικής απόφασης σχετικά με την αίτηση από το γραφείο νομικής συνδρομής. Το ίδιο ισχύει και για την παραγραφή.

Εξάιρεση ισχύει ως προς το γραφείο νομικής συνδρομής του εθνικού δικαστηρίου αρμόδιου για θέματα ασύλου (Cour nationale du droit d'asile). Η αίτηση παροχής νομικής συνδρομής έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα στην προθεσμία του ενός μηνός, η οποία αρχίζει εκ νέου μετά την επίδοση της απόφασης για τη χορήγηση της νομικής συνδρομής (άρθρο 9-4 του νόμου της 10ης Ιουλίου 1991).

Τελευταία επικαιροποίηση: 18/08/2025

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν

έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα